

ПРИКАЗ
13.12.2024

БОЕРЫК
№ 642-П

Татарстан Республикасы, Чистай муниципаль районы, Чистай шәһәре, К.Либкнехт урамы, 46 нчы йорт адресы буенча эзләп табылган «Бер катлы кирпеч торак йорт», XIX гасыр ахыры мәдәни мирас объектын, Татарстан Республикасы, Чистай муниципаль районы, Чистай шәһәре, К.Либкнехт урамы, 46 нчы йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт», 1910 нчы еллар жирле (муниципаль) эһәмияттәге мәдәни мирас объекты сыйфатында, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләре) бердәм дәүләт реестрына кертү, мәдәни мирас объектынның сак предметын билгеләү, чикләрен раслау турында

2002 нче елның 25 нче июнендә гамәлгә кергән 73-ФЗ номерлы «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләре) турында»гы Федераль законы, 2005 нче елның 1 нче апрелдә гамәлгә кергән 60-ТРЗ номерлы «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында»гы Татарстан Республикасы Законы, дәүләт тарихи-мәдәни экспертизасының 2024 елның 30 нчы октябренә караган уңай бәяләмәсенә нигезләнеп боерам:

1. Татарстан Республикасы, Чистай муниципаль районы, Чистай шәһәре, К.Либкнехт урамы, 46 нчы йорт адресы буенча эзләп табылган «Бер катлы кирпеч торак йорт», XIX гасыр ахыры мәдәни мирас объектын, Татарстан Республикасы, Чистай муниципаль районы, Чистай шәһәре, К.Либкнехт урамы, 46 нчы йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт», 1910 нчы еллар (объект төре - һәйкәл) жирле (муниципаль) эһәмияттәге мәдәни мирас объекты сыйфатында, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләре) бердәм дәүләт реестрына кертергә.

2. Әлеге боерыкка караган 1 нче кушымта нигезендә, Татарстан

Республикасы, Чистай муниципаль районы, Чистай шәһәре, К.Либкнехт урамы, 46 нчы йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт», 1910 нчы еллар жирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләрен расларга.

3. Әлеге боерыкка караган 2 нче кушымта нигезендә, Татарстан Республикасы, Чистай муниципаль районы, Чистай шәһәре, К.Либкнехт урамы, 46 нчы йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт», 1910 нчы еллар жирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объектының сак предметын расларга.

4. Мәдәни мирас объектларын һәм шәһәр төзелеше эшчәнлеген исәпкә алу бүлегенә, күрсәтелгән мәдәни мирас объекты территориясе чикләре турында белешмәләренә, күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына һәм Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренә) бердәм дәүләт реестрына кертүне тәэмин итәргә.

5. Боерыкның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

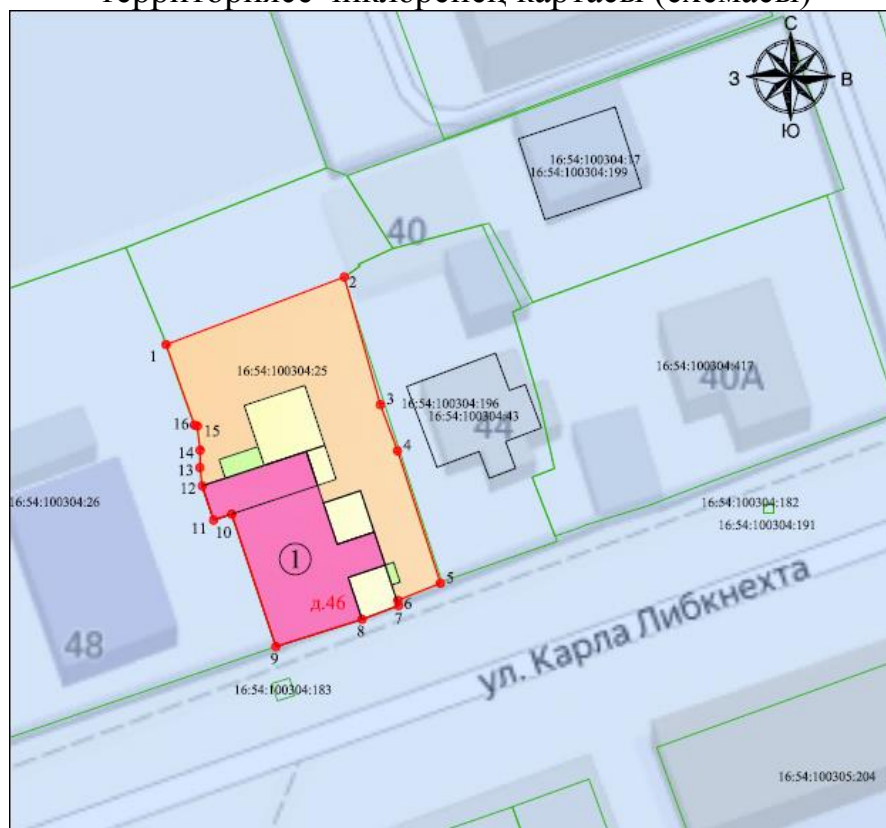
Рәис

И.Н. Гуцин

Татарстан Республикасы
Мәдәни мирас
объектларын саклау
комитетының 2024 елның
13 нче декабрдәге 642-П
номерлы боерыгына
караган 1 нче кушымта

Татарстан Республикасы, Чистай муниципаль районы, Чистай шәһәре, К.Либкнехт урамы, 46 нчы йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт», 1910 нчы еллар жирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объекты
территориясе чикләре

Татарстан Республикасы, Чистай муниципаль районы, Чистай шәһәре, К.Либкнехт урамы, 46 нчы йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт», 1910 нчы еллар жирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объекты
территориясе чикләренең картасы (схемасы)

Масштабы 1:500

Шартлы билгеләр:

	- мәдәни мирас объекты
	- мәдәни мирас объекты территориясе чиге
	- характерлы борылыш ноктасын билгеләү
	- мәдәни мирас объекты территориясе
	- заманча агач янкорма
	- Заманча Таш янкорма
	- БДКМР белешмәләре буенча жир кишәрлеге чикләре

Татарстан Республикасы, Чистай муниципаль районы, Чистай шәһәре, К.Либкнехт урамы, 46 нчы йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт», 1910 нчы еллар жирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң
текст тасвирламасы

Татарстан Республикасы, Чистай муниципаль районы, Чистай шәһәре, К.Либкнехт урамы, 46 нчы йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт», 1910 нчы еллар жирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәге урыннардан уза:

Чикнең узу урыны		Чикнең узу урынының тасвирламасы
ноктдан	ноктдан	
1	2	1 нче ноктадан 20.89 метрга төньяк-көнчыгыш юнәлештә 2 нче ноктага кадәр;
2	3	2 нче ноктадан 14.53 метрга, кадастр номеры 16:54:100304:25 булган жир кишәрлеге чиге буйлап, 3 нче ноктага кадәр;
3	4	3 нче ноктадан 5.39 метрга, 16:54:100304:25 кадастр номерлы жир кишәрлеге чиге буйлап, 4 нче ноктага кадәр;
4	5	4 нче ноктадан 15.25 метрга, кадастр номеры 16:54:100304:25 булган жир кишәрлеге чиге буйлап, 5 нче ноктага кадәр;
5	6	5 нче ноктадан 5.02 метрга, кадастр номеры 16:54:100304:25 булган жир кишәрлеге чиге буйлап, 6 нчы ноктага кадәр;
6	7	6 нчы ноктадан 0.59 метрга, кадастр номеры 16:54:100304:25 булган жир кишәрлеге чиге буйлап, 7 нче ноктага кадәр;
7	8	7 нче ноктадан 4.28 метрга, кадастр номеры 16:54:100304:25 булган жир кишәрлеге чиге буйлап, 8 нче ноктага кадәр;
8	9	8 нче ноктадан 9.91 метрга, 16:54:100304:25 кадастр номерлы жир кишәрлеге чиге буйлап, 9 нчы ноктага кадәр;
9	10	9 нчы ноктадан 15.29 метрга, 16:54:100304:25 кадастр номерлы жир кишәрлеге чиге буйлап, 10 нчы ноктага кадәр;
10	11	10 нчы ноктадан 2.10 метрга, 16:54:100304:25 кадастр номерлы жир кишәрлеге чиге буйлап, 11 нче ноктага кадәр;
11	12	11 нче ноктадан 3.95 метрга, 16:54:100304:25 кадастр номерлы жир кишәрлеге чиге буйлап, 12

		нче ноктага кадэр;
12	13	12 нче ноктадан 2.02 метрга, 16:54:100304:25 кадастр номерлы жир кишэрлеге чиге буйлап, 13 нче ноктага кадэр;
13	14	13 нче ноктадан 1.91 метрга, 16:54:100304:25 кадастр номерлы жир кишэрлеге чиге буйлап, 14 нче ноктага кадэр;
14	15	14 нче ноктадан 2.67 метрга, 16:54:100304:25 кадастр номерлы жир кишэрлеге чиге буйлап, 15 нче ноктага кадэр;
15	16	15 нче ноктадан 0.34 метрга, кадастр номеры 16:54:100304:25 булган жир кишэрлеге чиге буйлап, 16 нчы ноктага кадэр;
16	1	16 нчы ноктадан 9.35 метрга, 16:54:100304:25 кадастр номерлы жир кишэрлеге чиге буйлап, 16:54:100304:25 ноктасына кадэр.

Татарстан Республикасы, Чистай муниципаль районы, Чистай шәһәре,
 К.Либкнехт урамы, 46 нчы йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт», 1910
 нчы еллар жирле (муниципаль) әһәмиятгәге мәдәни мирас объекты
 территориясе чикләренәң
характерлы нокталар таблицасы

№ точки	Жирле координаталар системасында характерлы нокталарның координаталары (ЖКС-16)	
	X	Y
1	429328.99	2211872.28
2	429336.39	2211891.82
3	429322.41	2211895.77
4	429317.36	2211897.65
5	429302.85	2211902.35
6	429300.98	2211897.69
7	429300.4	2211897.77
8	429298.9	2211893.76
9	429295.91	2211884.31
10	429310.42	2211879.48
11	429309.76	2211877.49
12	429313.51	2211876.24
13	429315.51	2211875.99
14	429317.42	2211876.01
15	429320.07	2211875.71
16	429320.17	2211875.38
1	429328.99	2211872.28

Татарстан Республикасы
Мәдәни мирас
объектларын саклау
комитетының 2024 елның
13 нче декабрдәге 642-П
номерлы боерыгына
караган 2 нче кушымта

Татарстан Республикасы, Чистай муниципаль районы, Чистай шәһәре,
К.Либкнехт урамы, 46 нчы йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт», 1910
нчы еллар жирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объектының
сак предметы

1. Шәһәр төзелеше характеристикалары: һәйкәлнең к.Либкнехт урамындагы тарихи Кызыл сызыкта урнашуы. Әйләнә-тирәдәге табигый һәм мәдәни ландшафт структурасында композицион әһәмияте (роле): XX гасыр башындагы гади тарихи корылма.

2. Һәйкәлнең габаритлары, силуэты: XX гасыр башы тарихи кирпич диварлары чикләрендә.

3. Архитектура һәм конструктив характеристикалар: һәйкәлнең күләм-киңлек композициясе, соңгы янкормаларны исәпкә алмаганда: планда турыпочмаклы бер катлы корылма, цоколь каттагы төп фасад буенча 3 күчәр яктылыкта, квартал эченә сузылган, иңкү түбә астында.

4. Түбә: түбә конфигурациясе (кирпеч күләм: вальмовый; агач күләм: икекатлы); тимераяклар буенча Биеклек билгеләре; конструкцияләр материалы (стропиллар һәм агач бизәкләр); түбә япмасының характеры (фальцевый тоташтырулы шома металл япма).

5. Фасадларның архитектур чишелеше һәм бизәлеше.

5.1. К.Либкнехт урамындагы төп фасадның композициясе һәм архитектур-сәнгати бизәлеше, тәрәзә һәм ишек уемнарының урнашуын, формасын һәм үлчәмнәрен, цоколь кисемен, тәрәзә төбәндәге һәм цоколь поясларын, тәрәзә төбәндәге альяпкыч - пьедесталларны, пьедесталлардагы калакларны һәм калакларны, геометрик формадагы кирпич валиктан йөзлекләр, кәрнизле Сандрик-кашлар, ак таштан ясалган почмак кыстыргычлы профильле кәрниз.

5.2. Ян-як көньяк-көнбатыш фасадның композициясе һәм архитектур-сәнгати бизәлеше, тәрәзә һәм ишек уемнарының урнашуын, формасын һәм үлчәмен, цоколь кисемен, тәрәзә төбәндәге һәм цоколь поясларын, Ак таш почмак кыстыргычлары булган профильле кәрниз яссылыгындагы поясны да кертеп.

5.3. Ян-як төньяк-көнчыгыш фасадның композициясе һәм архитектур-сәнгати бизәлеше, тәрәзә һәм ишек уемнарының урнашуын, формасын һәм үлчәмен, цоколь кисемен, тәрәзә асты һәм цоколь поясларын, Ак таш почмаклы профильле кәрнизне озата торган яссылыктагы поясны да кертеп.

6. Фасад өслегенең бизәлеше: балчык брускалы һәм лекал кирпич кулланып, йөз кирпич өеме, кәрниз почмакларында Ак таш детальләр.

7. Колористик чишелеш: балчык кирпичнең табигый төсе.

8. Һәйкәлнең конструктив схемасы: каркассыз, ком-известь эремәсендә таштан коелган кирпич стеналы. Буй һәм аркылы таяныч диварларның урнашу урыны һәм әзерләү материалының тибы (кирпечтән салу). Япмалары: яссы, агачтан. Йомычкалар тибы: клинчатыйлар. Тәрәзә һәм ишек уемнарын тутыру (материал-агач); югалган.

* Сак предметы комплекслы фәнни тикшеренүләр һәм реставрация эшләре нәтижеләре буенча үзгәртелергә мөмкин.

Татарстан Республикасы, Чистай муниципаль районы, Чистай шәһәре, К.Либкнехт урамы, 46 нчы йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт», 1910 нчы еллар жирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объектынның сак предметы таблицасы

№ п\п	Сак предметы	Төп элементларны фотофиксацияләү/график материаллар
1.	<p>Шәһәр төзелеше характеристикалары: һәйкәлнең к.Либкнехт урамындагы тарихи Кызыл сызыкта урнашуы. Әйләнә-тирәдәге табигый һәм мәдәни ландшафт структурасында композицион әһәмияте (роле): XX гасыр башындагы гади тарихи корылма.</p>	 <p>Шартлы билгеләр: - мәдәни мирас объекты 1 нче рәсем. Объектның урнашу урыны</p>
2.	<p>Һәйкәлнең габаритлары, силуэты: XX гасыр башы тарихи кирпич диварлары чикләрендә.</p>	 <p>2 нче рәсем. Әйләнә-тирә табигый һәм мәдәни ландшафт структурасында урнашу</p>
3.	<p>Архитектура һәм конструктив характеристикалар: һәйкәлнең күләм-киңлек композициясе, соңгы янкормаларны исәпкә алмаганда: планда турыпочмаклы бер катлы корылма, цоколь каттагы төп фасад буенча 3 күчәр яктылыкта, квартал эченә сузылган, иңкү түбә астында.</p>	 <p>3 нче рәсем. К. Либкнехт урамындагы гомуми күренешенә күләм-киңлек композициясе</p>

		 <p>Шартлы билгеләр: - сак предметына карамаган, соң төзелгән янкорма 4 нче рәсем. К. Либкнехт урамындагы гомуми күренеш</p>
4.	<p>Түбә: түбә конфигурациясе (кирпеч күләм: вальмовый; агач күләм: икекатлы); тимераяклар буенча Биеклек билгеләре; конструкцияләр материалы (стропиллар һәм агач бизәкләр); түбә япмасының характеры (фальцевый тоташтырулы шома металл япма).</p>	 <p>5 нче рәсем. Түбә</p>
5.	<p>Фасадларның архитектур чигелеше һәм бизәлеше.</p>	
5.1.	<p>К.Либкнехт урамындагы төп фасадның композициясе һәм архитектур-сәнгати бизәлеше, тәрәзә һәм ишек уемнарының урнашуын, формасын һәм үлчәмнәрен, цоколь кисемен, тәрәзә төбәндәге һәм цоколь поясларын, тәрәзә төбәндәге альяпкыч - пьедесталларны, пьедесталлардагы калакларны һәм калакларны, геометрик формадагы кирпеч валиктан йөзлекләр, кәрнизле Сандрик-кашлар, ак таштан ясалган почмак кыстыргычлы профильле кәрниз.</p>	 <p>5 нче рәсем. К. Либкнехт урамындагы гомуми күренеш</p>

5.2. Ян-як көньяк-көнбатыш
фасадның композициясе һәм
архитектур-сәнгати бизәлеше,
тәрәзә һәм ишек уемнарының
урнашуын, формасын һәм
үлчәмен, цоколь кисемен, тәрәзә
төбөндәге һәм цоколь поясларын,
Ак таш почмак кыстыргычлары
булган профильле кәрниз
ясылыгындагы поясны да
кертәп.

6 нчы -7 нче рәсем. Филенкалы фланкалы калаклар

8 нче – 9 нче рәсем. Сандриклы тәрзә уемы

10 нчы рәсем. Көнбатыш ишегалды фасады. Тәрзә жәяле перемычкалы уемнар

5.3.	<p>Ян-як төньяк-көнчыгыш фасадның композициясе һәм архитектур-сәнгати бизәлеше, тәрәзә һәм ишек уемнарының урнашуын, формасын һәм үлчәмен, цоколь кисемен, тәрәзә асты һәм цоколь поясларын, Ак таш почмаклы профильле кәрнизне озата торган яссылыктагы поясны да кертеп.</p>	 <p>11 нче рәсем. Көнчыгыш ишегалды фасады</p>
6.	<p>Фасад өслегенә бизәлеше: балчык брускалы һәм лекал кирпич кулланып, йөз кирпич өеме, кәрниз почмакларында Ак таш детальләр.</p>	 <p>12 нче рәсем. Фасад өслеген бизәү</p>
7.	<p>Колористик чишелеш: балчык кирпичнең табигый төсе.</p>	 <p>13 нче рәсем. Колористик карар</p>

8. Һәйкәлнең конструктив схемасы: каркассыз, ком-известь эремәсендә таштан коелган кирпеч стеналы. Буй һәм аркылы таяныч диварларның урнашу урыны һәм әзерләү материалының тибы (кирпечтән салу). Япмалары: яссы, агачтан. Йомычкалар тибы: клинчатыйлар. Тәрәзә һәм ишек уемнарын тутыру (материал-агач); югалган.

14 нче рәсем. Жәяле аркылы тәрәзә уемнары

15 нче рәсем. Тәрәзә уемнары. Көнбатыш ишегалды фасады